

Paastuaja viies pühapäev – *Iudica me Deus* nädal

Kannatuste pühapäev. Kui Taevalinn hakkab meie meeltes hägustuma, siis alles taipame – me oleme Sinust kaugenenu Jumal. Sinust kaugenemise kannatuste põhjuseks on sõbrustamine meie hinge vihameestega – pattudega. Kui taipame selle lõhe suurust, mis on meie vahel; lahusolekut, mille tekitab meie vastuolu Sinuga, alles siis hüüab meie hing Sind tõeliselt ja siiralt appi – kisu mind ära mu vaenlaste käest. Sellega me otsime Sinu õigusemõistmist, mis on Su lastele tõesti valgus ja tõde – Uus Leping Kristuse Veres. Mõista meile õigust Jumal, oma armu mööda, mitte meie õigust mööda, mis on tühisest tühisem. Kannatused, mis meile Sinu õigusemõistmisest osaks saavad, on õiglased kannatused. Sinu õigeksmõistmise ehk siis Uue Lepingu kinnitus on Kristuse Ihu ja Veri – meie pääsetee.

Paastuaja V pp: Missa Algussalmid *Iudica me Deus* – AMS 67 1–4; Ant. Ps 43:1–2a järgi (g00800); Salm Ps 43:3 (g00800c)

Antifoon: Mõista mulle õigust, oh Jumal, ja aja mu asja ebapäha rahva vastu! Päästa mind petise ja ülekohtuse mehe käest! Sest sina oled mu Jumal, mu tugev kaitse. **Salm:** Läkita oma valgus ja oma tõde, * need juhatagu mind, need viigu mind sinu pühale mäele ja su hoonetesse.

Ladina tekst (<https://escience-center.uni-tuebingen.de/gregorien/chant/id/4666/0/en>) **Antifoon:** *Iudica me, Deus, et discerne causam meam de gente non sancta: ab homine iniquo et doloso eripe me: quia tu es Deus meus, et fortitudo mea.* **Salm:** Emitte lucem tuam, et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum.

Inglise tekst (GM 266): **Antifoon:** Vindicate me, O God, and defend my cause against an ungodly nation; from wicked and deceitful men deliver me, for you are my God and my strength. **Salm:** Send forth your light and your truth; these have led me and brought me to your holy mountain and to your dwelling place.

Eesti tekst Piiblist 1 Mõista mulle õigust, oh Jumal, ja aja mu asja halastamatu rahva vastu! Päästa mind petise ja ülekohtuse mehe käest! 2 Sest sina oled mu Jumal, mu tugev kaitse. Mispärast sa tõukasid mu ära? Miks ma pean ikka kurvalt käima oma vaenlase surve all? 3 Läkita oma valgus ja oma tõde, need juhatagu mind, need viigu mind sinu pühale mäele ja su hoonetesse,

Ladina tekst Rooma Psaltrist: 42.1 Iudica me Deus et discerne causam meam de gente non sancta ab homine iniquo et doloso eripe me 42.2 quia tu es Deus meus et fortitudo mea quare me repellisti et quare tristis incedo dum adfligit me inimicus 42.3 emitte lucem tuam et veritatem tuam ipsa me deduxerunt et adduxerunt in monte sancto tuo et in tabernaculo tuo

Paastuaja V pp: Vana Testament 2Ms 34:1–10 VT Missale Ambrosianumi järgi (Dom III in Quadr: De Abraham), mis on seotud EV Jh 8:31–59

Ja Issand ütles Moosesele: «Raiu enesele kaks kivilauda, esimeste sarnased, ja ma kirjutan laudade peale sõnad, mis olid esimestel laudadel, mis sa purustasid! Ole hommikuks valmis! Mine hommikul üles Siinai mäele ja seisa seal mu ees mäetipus! Aga ükski ei tohi koos sinuga üles tulla ja kogu mäel ärgu nähtagu ka mitte kedagi, isegi lambaid, kitsi ja veised ei tohi selle mäe ees karjas olla!» Siis Mooses raius kaks kivilauda, esimeste sarnased. Ja Mooses tõusis hommikul vara ning läks üles Siinai mäele, nõnda nagu Issand teda oli käskinud, ja võttis kätte need kaks kivilauda. Ja Issand laskus alla pilve sees. Mooses astus seal tema juurde ja hüüdis Issanda nime. Ja Issand möödus tema eest ning hüüdis: «Issand, Issand on halastaja ja armuline Jumal, pika meelega ja rikas heldusest ning tõest, kes säilitab heldust tuhadeile, annab andeks ülekohtu ja üleastumised ning patu, aga kes siiski ei jäta süüdlast karistamata, vaid nuhtleb vanemate patud lastele ja lastelastele kolmanda ja neljanda põlvni!» Siis Mooses kummardas kiiresti maani, heitis silmili maha ja ütles: «Issand, kui ma nüüd olen armu leidnud sinu silmis, siis käigu Issand meie keskel! Kuigi see on kangekaelne rahvas, anna siiski andeks meie pahateod ja patt ja võta meid oma pärisosaks!» Leping uuendatakse Ja tema vastas: «Vaata, ma teen lepingu; ma teen kogu su rahva ees imetegusid, milliseid ei ole tehtud ühelgi maal ega ühegi rahva juures. Kogu see rahvas, kelle keskel sa oled, saab näha Issanda tegu, ja kui hirmuäratav on see, mis ma sulle teen.

Paastuaja V pp: Missa graduallaul *Eripe me domine* – AMS 067 5–6; Ant. Ps 143:9–10 järgi (g00801); Salm Ps 18:48–49 järgi (g00801a)

Responsoorium: Päästa mind, Issand, mu vaenlaste käest: õpeta mind tegema Su tahet, sest Sina oled mu Jumal. **Salm:** Ma rõõmustasin, kui mulle öeldi: * «Lähme Issanda kotta!».

Ladina tekst (<https://escience-center.uni-tuebingen.de/gregorien/chant/id/2943/0/en>) **Vastuslaul:** *Eripe me, Domine, de inimicis meis: doce me facere voluntatem tuam: quia Deus meus es tu.* **Salm:** *Liberator meus, Domine, de gentibus iracundis: ab insurgentibus in me exaltabis me: a viro iniquo eripies me.*

Inglise tekst: (GM 266–267) **Vastuslaul:** Rescue me, Lord, from my enemies; teach me to do your will. **Salm:** Lord, you who save me from the wrath of the nations, you shall cause me to triumph over my assailants; you will save me from the man of evil.

Eesti tekst Piiblist: **Resp:** 9 Kisu mind ära, Issand, mu vaenlaste käest; sinu kaitse alla ma kipun! 10 Õpeta mind tegema sinu meelt mööda, sest sina oled mu Jumal! Sinu hea Vaim juhatagu mind tasasel maal! **Salm:** 48 Jumal, kes mulle annab kättemaksu ja alistab mulle rahvad! 49 Sina, kes mind päästad mu vaenlaste käest, sa ülendad mu mulle vastuhakkajate üle ja vabastad mu vägivallameeste käest.

Paastuaja V pp: Epistel Hb 9:11–15: epistel Karl Suure lektionaari järgi. Vt. Pühakiri eelmisel leheküljel.

Aga kui Kristus tuli tulevaste hüvede ülempreestrina, suurema ja täiuslikuma telgiga, mis ei ole kätega tehtud, see tähendab ei ole osa sellest loomisest, – siis ta läks sisse mitte sikkude ja vasikate verega, vaid iseenda verega, minnes ühe korra kõige pühamasse paika, saavutas ta meile igavese lunastuse. Sest kui sikkude ja härgade veri ja lehma tuhk, mida piserdatakse rüvetunute peale, pühitseb liha puhtuseks, kui palju enam siis Kristuse veri. Kristus, kes igavese Vaimu läbi ohverdas iseene laimatuna Jumalale, puhastab meie südametunnistuse surnud tegudest teenima elavat Jumalat. Seepärast ongi tema uue lepingu vahemees selleks, et kutsutud – kui tema surm oli saanud lunastuseks esimese lepingu aegsetest üleastumistest – saaksid kätte igavese pärandi töötese.

Paastuaja V pp: Missa tractus *Saepe expugnaverunt* – AMS 067 7; S1 Ps 129:1a (g00803); S2 Ps 129:1b–2a järgi (g00803a); S3 Ps 129:2b–3 järgi; S4 Ps 129: 2a ja 4 järgi

Salmid 1–4: (1) Palju on mind rõhutatud mu noorpõlvest peale. (2) Nõnda üteltu Jumala rahvas: „palju on mind rõhutatud mu noorpõlvest peale“. (3) Ometi ei ole minust jagu saadud: mu selg on saanud alasiks patuste [pattude] hoopidele. (4) Kaua on nad mind rõhunud oma ebaõiglusega, aga õigluse Issand murrab õelate [pattude] kaelad.

Ladina tekst (<https://escience-center.uni-tuebingen.de/gregorien/chant/id/7175/0/en>) **Salm 1:** *Saepe expugnaverunt me a iuventute mea.* **Salm 2:** Dicit nunc Israel: saepe expugnaverunt me a iuventute mea. **Salm 3:** Etenim non potuerunt mihi: supra dorsum meum fabricaverunt peccatores. **Salm 4:** Prolongaverunt iniquitatem sibi: Dominus iustus concidet cervicem peccatorum.

Inglise tekst (GM 261–262) (1) Often have they fought against me from my youth. (2) Let Israel now say: Often have they fought against me from my youth. (3) Yet, they have not prevailed against me: my back has become an anvil for the hammering of sinners. (4) They have long oppressed me with their iniquities. But the Lord of justice will break the neck of sinners.

Eesti tekst Piiblist 1 Palvetekonna laul. Palju on mind rõhutatud mu noorpõlvest peale – nõnda üteltu Iisrael – , 2 palju on mind rõhutatud mu noorpõlvest peale: ometi ei ole minust jagu saadud. 3 Mu selja peal on kündjad kündnud, nad on ajanud pikki vagusid. 4 Issand on õiglane, ta on õelate kõied katki lõiganud.

Ladina tekst Rooma Psaltrist 128.1 CANTICUM GRADUUM Saepe expugnaverunt me a iuventute mea dicit nunc Israel 128.2 saepe expugnaverunt me a iuventute mea etenim non potuerunt mihi 128.3 supra dorsum meum fabricaverunt peccatores prolongaverunt iniquitates suas 128.4 Dominus iustus concidet cervicem peccatorum

Paastuaja V pp: Evangeelium Jh 8:46–59: evangeelium Karl Suure leksionaari järgi

Kes teist saab tõestada mul ühegi patu olevat? Kui ma räägin tõtt, miks te siis ei usu mind? Kes on Jumalast, see kuuleb Jumala sõnu. Teie ei kuule selle pärast, et teie ei ole Jumalast.» Juudid kostsid talle: «Eks meil ole õigus, kui me ütleme, et sina oled samaarlane ja et sinus on kuri vaim?» Jeesus vastas: «Minus ei ole kuri vaim, vaid ma austan oma Isa, teie aga teotate mind. Aga mina ei taotle tunnustust iseendale. On üks, kes on uurija ja kohtunik. Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, kui keegi paneb tallele mu sõnad, siis ta ei näe surma iialgi!» Juudid ütlesid talle: «Nüüd on selge, et sinus on kuri vaim. Aabraham on surnud ja prohvetid on surnud, ent sina ütled: Kui keegi paneb tallele mu sõnad, siis ta ei maitse surma iialgi. Kas sina oled suurem kui meie isa Aabraham, kes on surnud? Ja prohvetid on samuti surnud. Kelleks sina ennast pead?» Jeesus vastas: «Kui ma ülistaksin iseennast, siis ei oleks mu ülistus mitte midagi. See, kes mind ülistab, on mu Isa, kellest teie ütlete: «Ta on meie Jumal.» Teie küll ei tunne teda, aga mina tunnen. Ja kui mina ütlesin, et ma teda ei tunne, siis ma oleksin teiesarnane valetaja. Kuid mina tunnen teda ja panen tallele tema sõna. **Teie isa Aabraham tundis suurt rõõmu sellest, et ta saab näha minu päeva, ja ta nägi seda ja rõõmustas.**» Nüüd ütlesid juudid temale: «Sina ei ole veel viiekümneaastane ja tahad olla näinud Aabrahami?» Jeesus ütles neile: «Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, enne kui Aabraham sündis, olen mina.» Nüüd nad võtsid kive, et teda nendega surnuks visata. Aga Jeesus peitis enese ära ja lahkus pühakojast.

PA V pp: Missa ohvrilaul *Confitebor tibi domine* – AMS 067 8–10; Ant. (g00807) Ps 119: 7, 10, 17, 25 järgi, S1–2 (g00807a–b) Ps 119:1, 2; 119: 30, 34, 36, 58, 97 järgi

Antifoon: Ma ülistan Sind, Issand kogu oma südamest. Tee head oma sulasele, et ma elaksin ja hoiaksin sinu sõna! Elusta mind oma sõna järgi, Issand!

Ladina tekst (<https://gregorien.info/chant/id/1455/0/en>): *Antifoon: Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo: retribue servo tuo: vivam, et custodiam sermones tuos: vivifica me secundum verbum tuum, Domine. Salm1: Beati immaculati in via: qui ambulat in lege Domini. Beati, qui scrutantur testimonia eius: in toto corde exquirunt eum. Salm 2: Viam veritatis elegi, da mihi intellectum et scrutabor legem tuam: et custodiam illam in toto corde meo: inclina cor meum in testimonia tua et non in avaritiis: in via tua vivifica me iudicia enim tua iucunda: deprecatus sum vultum in toto corde meo quia dilexi legem tuam.*

Inglise tekst (GM 269–270): *Antifoon: I will praise you, O Lord, with my whole heart; deal bountifully with your servant, that I may live and observe your word; revive me according to your word, O Lord.*

Eesti tekst Piiblist: 7 Ma tahan sind tänada õiglasest südamest, õppides su õiguse seadusi. 10 Ma nõuan sind kõigest oma südamest, ära saada mind kõrvale oma käskudest! 17 Tee head oma sulasele, et ma elaksin ja hoiaksin sinu sõna! 25 Mu hing on põrmu küljes kinni, elusta mind oma sõna järgi!

Paastuaja V pp: Missa armulaulaul *Hoc corpus* – AMS 067 11–12; Ant. 1Kr 11:24–25 järgi (g00808); Salm Ps 43:1 (g00808a)

Ant.: «See on minu ihu, mis teie eest antakse; see on uue lepingu karikas, minu veri.» ütleb Kristus. «Nii sagedasti kui te sellest osa saate, tehke seda minu mälestuseks!» **Salm:** Mõista mulle õigust, oh Jumal, ja aja mu asja halastamatu rahva vastu! * **Päästa mind** petise ja ülekohtuse mehe käest!

Ladina tekst (<https://escience-center.uni-tuebingen.de/gregorien/chant/id/3803/0/en>) *Antifoon: Hoc corpus, quod pro vobis tradetur: hic calix novi testamenti est in meo sanguine, dicit Dominus: hoc facite, quotiescumque sumitis, in meam commemorationem.*

Inglise tekst: (GM 297–298) "This is my body which is given up for you; this is the cup of the new covenant in my blood", says the Lord. "Each time that you partake thereof, do it in memory of me.

Eesti tekst Piiblist: 24 tänas, murdis ja ütles: «See on minu ihu, mis teie eest antakse. Tehke seda minu mälestuseks!» 25 Selsamal kombel võttis ta ka karika pärast õhtusöömaaga ja ütles: «See karikas on uus leping minu veres. Nii sagedasti kui te sellest joote, tehke seda minu mälestuseks!»

Paastuaja V pp: (II) Vespri Maarja kiituslaulu antifoon *Abraham pater vester* – C 001210 Jh 8:56 järgi

[Jeesus ütles (variseridele):] «Teie isa Aabraham tundis suurt rõõmu sellest, et ta saab näha minu päeva, ja ta nägi seda ja rõõmustas.»

Ladina tekst (Cantus 001210) *Abraham pater vester exsultavit ut videret diem meum vidit et gavisus est*

Inglise tekst (Br 159) Abraham, your father, rejoiced to see my day: he saw it and was glad.

PÄEVAPALVED lähima pp ja/või püha algussalmid; lähima pp ja/või püha Ev; lähima pp ja/või p. Ep

Palugem. Kõigeväeline Jumal, † Halastaja ja Armuline Taevane Isa, * meie täname Sind, † et Sa oled meie Jumal ja meie kindel kaitse. / Me palume Sind, † et Sa mõistaksid meie õigust * ja päästaksid meid patu pettuse ja ülekohtu käest. / Läkita oma valgust ja oma tõde * ning juhata meid oma Pühale Mäele ja Pühadesse Hoonetesse. / Kristuse, † meie Issanda läbi. / **Kõik:** Aamen.

Me täname Sind, † et Sa oled meile ilmutanud tõe oma Poja Jeesuse Kristuse läbi, * ja et Sa Tema kaudu oled meid õpetanud, et Jeesus on kõige nähtava ja nähtamatu allikas. / Me palume, † et me suudaksime tajuda tõsiasja, et kõik on loodud Jeesuse läbi * ja aduksime Tema ohvrimeelsuse ja kannatuse suurust, † kui Ta kogu maailma patu Kolgatal lunastas. / Kristuse, † meie Issanda läbi. / **Kõik:** Aamen.

Me täname Sind, † et Kristus puhastab meie südamed teenima Sind, Elavat Jumalat; * ja et TA ON Sinu poolt läkitatud Uue Lepingu vahemees. / Anna armu, † et meile oleks õiget tunnetust taibata Püha Pauluse õpetussõnu: * „Kristus on oma verega saavutanud meie igavese lunastuse.“ / Kristuse, † meie Issanda läbi. / **Kõik:** Aamen.

VASTUSLAUL 154 VL: Ps 22:22 järgi (Vt. Cantus 006395), salmid Ps 22:19–21 (EJ)

The image shows a musical staff with three phrases of a response song. Above the staff, rhythmic markings are provided for each phrase: 'p.h. vahepeatus' (4 3 2 1), 'p.h. lõpetus' (5 4 3 2 1), 'p.h. vahepeatus' (7 6 5 4 3 2 1), and 'p.h. lõpetus' (9 8 7 6 5 4 3 2 1). The first phrase is labeled 'Responsoorium' and has a '(8)' below it. The second phrase is labeled 'Salm'. The third phrase is labeled 'Au olgu...'. The notation includes a treble clef, a key signature of one flat, and various note values and rests.

Eespalvetaja: Päästa mind lõvi suust ja metshärgade sar⁴ve³de² eest! * Sa vas⁵ta⁴sid³ mul²le¹! **Rahvas:** sama

Eespalvetaja: Nad jagavad mu rõivad eneste vahel † ja heidavad liisku mu kuue pärast. **Rahvas:** Sa vas⁵ta⁴sid³ mul²le¹!

Eespalvetaja: Aga sina, Issand, ära ole kaugel, † mu vägi, tõtta mulle appi! **Rahvas:** Sa vas⁵ta⁴sid³ mul²le¹!

Eespalvetaja: Tõmba mu hing ära mõõga eest, koera käest mu ainuke! **Rahvas:** Sa vas⁵ta⁴sid³ mul²le¹!

Eespalvetaja: Au olgu Isale ja Poja⁹le⁸ ja⁷ Püha⁶le⁵ Vai³mu²le¹! **Rahvas:** kordavad algusest.